

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea din Craiova
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie
1.4. Domeniul de studii	Arte Vizuale
1.5. Ciclul de studii universitare	Masterat, seria 2025-2027
1.6. Forma de organizare	Zi
1.7. Programul de studii	Conservare și Restaurare

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	<i>Istoria și teoria restaurării operei de artă</i>			2.2. Cod	D15MCR209		
2.3. Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. Alexandrina Bădescu						
2.4. Titularul activităților de seminar/ laborator	Conf. univ. dr. Alexandrina Bădescu						
2.5. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.7. Regimul disciplinei	DF, DOB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru a activităților didactice)

3.1. Numărul de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp - ore/sapt.					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					15
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					25
Tutoriat					5
Examinări					2
Alte activități de cercetare					2
3.7. Total ore studiu individual					69
3.8. Total ore pe semestru					125
3.9. Numărul de credite					5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	<ul style="list-style-type: none">Cunoștințe din domeniul conservării-restaurării, istoriei artelor și noțiuni generale despre diferite tipuri de bunuri culturale.
4.2. de competențe	<ul style="list-style-type: none">Operare pe calculator (Word, AI); capacitatea de sinteză și gândire critică

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none">Cursul se va desfășura în condițiile impuse de lege, urmând procesul de predare și învățare hibrid: fizic și on line
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	<ul style="list-style-type: none">Sală specială destinată activităților practice - Laborator de restaurare lemn policrom – icoană / șantier de pictură din nou și restaurare (Biserică); platforma Google Classroom

6. Obiectivele disciplinei - rezultate așteptate ale învățării la formarea cărora contribuie parcurgerea și promovarea disciplinei

Cunoștințe	<p>Studentul/Absolventul:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cunoașterea și înțelegerea fundamentelor teoretice, tehnice și metodologice ale conservării și restaurării patrimoniului cultural mobil și imobil, cu accent pe evoluția istorică a ideilor și principiilor de restaurare. 2. Aprofundarea terminologiei de specialitate și a conceptelor definatorii din teoria generală a restaurării: autenticitate, reversibilitate, integritate, intervenție minimă, respect față de original. 3. Înțelegerea dezvoltării istorice a curentelor, școlilor și paradigmelor de restaurare din Europa și România, precum și a contribuției marilor teoreticieni și practicieni ai domeniului. 4. Cunoașterea normelor legale și etice care reglementează activitatea de protejare, conservare și restaurare a patrimoniului cultural, în raport cu documentele internaționale de referință. 5. Identificarea și interpretarea elementelor stilistice, iconografice și tehnice specifice operei de artă, în special ale picturii bisericilor de lemn din România, ca suport al unei practici restaurative informate și responsabile. 6. Înțelegerea relației dintre valoarea artistică, istorică și spirituală a bunului cultural și deciziile teoretice privind restaurarea acestuia.
Aptitudini (Abilități)	<p>Studentul/Absolventul:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Capacitatea de a analiza critic și comparativ sursele teoretice, documentele istorice și studiile de caz referitoare la restaurarea operei de artă. 2. Dezvoltă competențe analitice și tehnice aplicate operelor de artă din perspectiva conservării și restaurării, prin utilizarea metodologiei specifice domeniului. 3. Corelează conceptele teoretice cu situațiile concrete de restaurare, realizând analiza stratigrafică, diagnosticarea degradărilor și formularea intervențiilor adecvate. 4. Integrează cunoștințe interdisciplinare din istoria artei, știința materialelor, teologie și estetică, în procesul de interpretare a motivelor iconografice și de fundamentare a deciziilor de restaurare. 5. Dobândește abilități de comunicare și prezentare științifică în limbajul de specialitate, utilizând metode de documentare, sinteză și autoevaluare în concordanță cu normele etice și profesionale ale domeniului.
Responsabilitate și autonomie	<p>Studentul/Absolventul:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Manifestă autonomie în procesul de învățare, cercetare și autoevaluare profesională, prin implicare activă în proiecte teoretice și aplicative din domeniul conservării și restaurării patrimoniului cultural. 2. Identifică oportunități de formare continuă și își asumă responsabilitatea pentru propria dezvoltare profesională, prin participarea la activități de perfecționare și specializare. 3. Demonstrează capacitatea de cooperare eficientă în echipe interdisciplinare de restaurare, contribuind activ la rezolvarea problemelor specifice și la integrarea diferitelor perspective științifice și artistice. 4. Respectă normele deontologice și codul etic al profesiei, manifestând o atitudine reflexivă și responsabilă față de patrimoniul cultural, în acord cu valorile autenticității, integrității și tradiției iconografice românești. 5. Dezvoltă spirit critic, discernământ profesional și responsabilitate etică în formularea opiniilor și deciziilor privind analiza, interpretarea și intervenția asupra operei de artă, în concordanță cu principiile și standardele internaționale ale domeniului.

7. Conținuturi

7.1. CURS	Modalitatea de desfășurare	Metode de predare	Fond de timp alocat (ore)
1. Evoluția dogmelor și concepțiilor de restaurare - Premize	on-line, sincron (saptămâna 1)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore

2. Etapa restaurărilor empirice	on-line, sincron (săptămâna 2)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore
3. Etapa restaurărilor doctrinare	on-line, sincron (săptămâna 3)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore
4. Etapa restaurărilor istorice și științifice	on-line, sincron (săptămâna 4)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore
5. Charta de la Athena 1931	on-line, sincron (săptămâna 5)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore
6. Etapa contemporană	față în față (săptămâna 6)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore
7. Teoria restaurării a lui Cesare Brandi	față în față (săptămâna 7-8)	Prelegere Materiale didactice imprimare	4 ore
8. Tendințe actuale în teoria și practica restaurării	față în față (săptămâna 9-10)	Prelegere Materiale didactice imprimare	4 ore
9. Conservarea și restaurarea ca act de interpretare culturală și spirituală	față în față (săptămâna 11-12)	Prelegere Materiale didactice imprimare	4 ore
10. Etica și deontologia profesiei de restaurator	față în față (săptămâna 13-14)	Prelegere Materiale didactice imprimare	4 ore

Bibliografie:

BARBU, Dorin, *Magia Restaurării - 40 de ani de restaurare științifică*, Editura Muzeului Național Brukenthal, Sibiu, 2015;

BĂDESCU, Alexandrina, *Colecția de icoane pictate pe lemn datând din secolele XVII-XX a Mănăstirii Jitianu (Județul Dolj)*, Editura Mitropolia Olteniei, Craiova, 2018;

BERGER, Gustav, RUSSELL H. William, *Conservation of paintings. Research and Innovations*, rchetype Publications, London, 2005;

BOLDURA Oliviu, *Pictura murală din nordul Moldovei. Modificări estetice și restaurare*, Ed. ACS, București 2013;

BRANDI, Cesare, *Teoria restaurării*, Editura Meridiane, București, 1996;

DROBOTĂ, Maria-Magdalena, *Picturi murale extrase*, Ed. ACS, București 2019;

IONESCU, Alina Geanina, *Conservarea și restaurarea icoanelor din colecțiile Muzeului "Astra"*, Editura "Astra Museum", Sibiu, 2010;

ISTUDOR, Ioan, *Noțiuni de chimia picturii*, Editura ACS, București, 2011;

KNUT, Nicolaus, *The Restoration of Paintings*, Ed. Koennemann Verlag, Koeln, 1996;

MOLDOVEANU, Aurel, *Conservarea preventivă a bunurilor culturale*, ediția a-IV-a revizuită și adăugită, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2011;

MORA, Paolo și Laura, PHILIPPOT, Paul, *Conservarea picturilor murale*, Editura Meridiane, București, 1986;

OPREA, Florea, *Biodeteriorarea operei de artă și a materialelor structurale*, Ed. Osim, București, 2012;

OPRIȘ, Ioan, *Ocrotirea patrimoniului cultural. Tradiții, destin, valoare*, Ed. Meridiane, București, 1986;

RĂȚOIU, Lucian - Cristian, *Restaurarea monumentelor istorice*, Ed. ACS, București 2021;

RIEGL, Alois, *Cultul modern al monumentelor. Esența și geneza sa*, Editura București, 1999;

* *Caietele restaurării 2012-2024*, Editura ACS, București 2012-2024.

7.2. Seminar/laborator	Modalitatea de desfășurare	Metode de predare	Fond de timp alocat (ore)
1. Săpăturile arheologice din Italia și Grecia. Teoria lui Johan Joachim Winckelmann.	on-line, sincron (săptămâna 1)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
2. Revoluția franceză din 1789 și rolul în evoluția concepțiilor de conservare-restaurare.	on-line, sincron (săptămâna 2)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
3. Doctrina intervenționistă și nonintervenționistă.	on-line, sincron (săptămâna 3)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
4. Secolul al XIX-lea și restaurarea istorică.	on-line, sincron (săptămâna 4)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
5. Conferința Restauratorilor de la Athena și apariția restaurării ca disciplină.	on-line, sincron (săptămâna 5)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
6. Protecția și conservarea Patrimoniului.	față în față (săptămâna 6)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
7. Conceptele de restaurare ale lui Cesare Brandi. Studii de caz și exemplificări.	față în față (săptămâna 7-8)	Expozitivă, discuție colectivă	4 ore
8. Etapele metodologice de conservare–restaurare a unei icoane pictate în tempera / ulei pe suport de lemn: analiza tehnologică, investigații, diagnostic, intervenții și documentare	față în față (săptămâna 9-14)	Expozitivă, discuție colectivă	12 ore

Bibliografie:

BRANDI, Cesare, *Teoria restaurării*, Editura Meridiane, București, 1996;
DANCU, IULIANA, *Restaurarea icoanelor pe lemn și sticlă*, Editura Meridiane, București, 1981;
DARIDA, Ioan, MICHESCU, Andreea, *Ghidul colecționarului – cum păstrăm obiectele de artă din colecțiile particulare*, Editura ACS, București, 2017;
DIONISIE DIN FURNA, *Carte de pictură*, Editura Meridiane, București, 2000;
GENNARO, TAMPONE, *Il restauro delle strutture di legno*, Ed. Ulrico hoelpi, Milano, 1999;
ISTUDOR, Ioan, *Noțiuni de chimia picturii*, Editura ACS, București, 2011;
LĂZĂRESCU, Liviu, *Tehnica picturii în ulei*, Editura Polirom, București, 2009;
MIHALCU, Mihail, *Valori medievale românești*, Editura Sport-Turism, București, 1984.
MOLDOVEANU, Aurel, *Conservarea preventivă a bunurilor culturale*, ediția a-IV-a revizuită și adăugită, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2011;
MORA, Paolo și Laura, PHILIPPOT, Paul, *Conservarea picturilor murale*, Editura Meridiane, București, 1986;
POPA Corina, BOLDURA Oliviu, DROBOTĂ Maria-Magdalena, DINĂ Anca, *Arbore: istorie, artă, restaurare*, Ed. ACS, București 2016;
SĂNDULESCU-VERNA, C., *Materiale și tehnica picturii*, Editura Marineasa, Timișoara, 2000.
SUCIU, PETRU, *Lemnul-structură, proprietăți, tehnologie*, Editura “Ceres”, București, 1975.

8. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Temele de curs și seminar propuse sunt subiecte de actualitate în cercetarea fundamentală și aplicativă din domeniul Conservării și restaurării patrimoniului cultural, în special al Istoriei și teoriei restaurării operei de artă. Tematica disciplinei acoperă conceptele majore relevante pentru aplicațiile specifice și pentru standardele comunității academice și profesionale de profil. Conținuturile de învățare contribuie la aprofundarea temeinică a metodologiei, principiilor și evoluției istorice ale restaurării, răspunzând, prin

aceasta, așteptărilor principalilor angajatori ai absolvenților acestei specializări: muzee, institute și laboratoare de conservare-restaurare, firme specializate în protejarea patrimoniului cultural, precum și structurile din domeniul educației și cercetării, asigurând totodată o bază solidă pentru continuarea studiilor la nivel de doctorat.

9. Evaluare

Tip activitate	9.1. Criterii de evaluare	9.2. Metode de evaluare	9.3. Pondere din nota finală
9.4. Curs	Modul de analiză, sinteză și integrare a informației teoretice	Examen	70%
9.5. Seminar/laborator	Modul de analiză, sinteză și transfer a cunoștințelor teoretice în lucrările de seminar	Lucrare de seminar și implicarea în activități de seminar	30%
9.6. Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Prezența la curs și seminar (cel puțin 50%); • Participare la seminar (cel puțin 30%); • Cunoaște parțial conținutul cursului și însușește noțiunile generale privind domeniul conservării și restaurării patrimoniului cultural. Manifestă o înțelegere elementară a principalelor concepte teoretice și a etapelor istorice ale restaurării operei de artă, fiind capabil să utilizeze corect terminologia de bază a domeniului, fără a realiza însă analize aprofundate sau conexiuni între principii și aplicațiile metodologice. A finalizat lucrarea practică de seminar în proporție de minimum 30%. 			

Data completării
01.10.2025

Titular de disciplină,
Conf. univ. dr. Alexandrina Bădescu

Semnătura titularului

.....

Data avizării în departament
01.10.2025

Director de departament,
Pr. Lect. univ. dr. Mihai Ciurea

Semnătura directorului de departament,

.....